

Kabinet van de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding,
Cultuur en Gelijke Kansen
Markiesgebouw
Markiesstraat 1
1000 Brussel, België
kabinet.gennez@vlaanderen.be

Ons kenmerk: YA/DVK/2025/11-07

Antwerpen, 7 november 2025

Geachte mevrouw de minister,

Uw conceptnota 'Hertekening landschap eigen museale instellingen en van de beeldende kunsten' werd uitvoerig besproken tijdens de vergadering van het bestuursorgaan van het M HKA van maandag 3 november 2025. We wensen u hierbij het standpunt van het bestuursorgaan over te maken.

Het bestuursorgaan betreft de wijze waarop deze conceptnota tot stand is gekomen, zonder voorafgaand overleg met het bestuur of het culturele veld. De principes rond inspraak en transparantie, die de Vlaamse regering vooropstelt, lijken hierbij onvoldoende te zijn toegepast. Dat is problematisch aangezien deze richtlijnen essentieel zijn voor goed bestuur en draagvlak binnen het culturele veld. De heftige reacties uit het kunstenveld in Antwerpen, Vlaanderen, België en internationaal illustreren het brede ongenoegen dat hierover leeft. Ook de communicatie rond deze nota liet te wensen over en getuigde van weinig respect voor de bestuurders en het personeel van M HKA en het bredere kunstenveld.

Ondanks deze valse start, wil het bestuursorgaan constructief bijdragen aan een toekomstgericht traject. Wij delen de ambitie om te komen tot een vernieuwde museale werking in Antwerpen die tegemoet komt aan de doelstellingen van de Vlaamse regering, 'met oog voor toegankelijkheid, inclusiviteit, duurzaamheid en participatie van gemeenschappen'. Het bestuursorgaan is bereid om, samen met u en uw administratie, een transparant transitietraject op te zetten waarin de medewerkers en het kunstenveld actief worden betrokken. Wij benadrukken het belang van inspraak en overleg bij de ontwikkeling van een toekomstig cultuurbeleid. Beslissingen over de toekomst van musea, collecties en kunstenaars dienen gedragen, transparant en zorgvuldig voorbereid te zijn.

Het bestuursorgaan gelooft dat Vlaanderen nood heeft aan een nieuw type museum: één dat erfgoed en kunsten samenbrengt in plaats van ze te scheiden; dat bewaart door te vernieuwen en vernieuwt door te bewaren; en dat lokaal verankerd blijft terwijl het internationaal relevant is. Dit model sluit aan bij hoe hedendaagse kunstmusea wereldwijd functioneren.

Tijd is hierbij een kritische factor. Wij pleiten ervoor om nu geen onomkeerbare beslissingen te nemen die een toekomstige werking kunnen hypothekeren. In het bijzonder vragen wij dat de Vlaamse toelage voor 2026 aan het M HKA niet wordt verminderd. De potentiële schade die voortvloeit uit de onmogelijkheid om verbintenissen in 2026 na te komen doordat de financiële middelen op zo'n korte termijn worden verminderd, is op heden niet gekend. Het bestuur tekent hiervoor wel het nodige voorbehoud aan en kan hiervoor niet verantwoordelijk worden gehouden. Een plotselinge forse vermindering van middelen zou de werking ernstig onder druk zetten en de tewerkstelling in gevaar brengen, wat haaks staat op de 'gegarandeerde tewerkstelling' die u zelf hebt benadrukt. In deze overgangsperiode is het welzijn en de motivatie van de medewerkers essentieel.

Daarnaast willen wij wijzen op het risico van onbedoelde schade ten gevolge van de huidige aanpak. De eenzijdige beslissing heeft geleid tot forse kritiek op Vlaams en internationaal niveau en tast het imago van zowel het Vlaamse cultuurbeleid als van de minister van Cultuur aan. Verschillende kunstenaars en verzamelaars hebben reeds laten weten hun samenwerkingen met een 'gedegradeerd museum' te heroverwegen. Het is van belang om alle betrokkenen gerust te stellen door te tonen dat Vlaanderen en het M HKA betrouwbare partners blijven.

We zien hierin ook een kans: een uitnodiging tot dialoog en samenwerking aan een sterk, toekomstgericht museaal project in Antwerpen rond hedendaagse kunst, met een actieve collectiewerking en met de infrastructuur en financiële ondersteuning die het verdient. Het bestuursorgaan neemt hiervoor zijn verantwoordelijkheid op. Gesteund door het brede culturele veld, inclusief de Antwerpse musea, willen we dan ook een constructief gesprek aangaan over de toekomst van ons museum.

Wij hopen op zeer korte termijn met u en uw kabinet in overleg te treden om samen een gedragen toekomsttraject uit te werken.

Met de meest hoogachting,

Yolande Avontroodt
Waarnemend voorzitter, namens het Bestuursorgaan